

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

7

Številka: 411-01-9/2017/ EPA 2487-VII
Ljubljana, 26. 1. 2018

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju
(ZJN-3A) – druga obravnava**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 2. seji 23. 1. 2018 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju, EPA 2487-VII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev Državnega zbora Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **podpira** predlog zakona.

* * *

Predstavnica predlagateljev je predstavila novelo zakona. Novela je bila pripravljena na podlagi opozoril in zaznanih težav, ki so se v zvezi z uresničevanjem zakona dogajale v praksi. Ugotovljeno je bilo, da v okviru javnih naročil tudi državni organi sodelujejo z izvajalci, ki svojih delavcev ne plačujejo in do njih ne izpolnjujejo vseh obveznosti iz delovnopravne zakonodaje. Predlagatelji menijo, da je predlagana rešitev v noveli ustrezna, čeprav ni idealna. Predlagana rešitev je usklajena z vsemi deležniki, poleg tega se lahko izvede relativno hitro z ne prevelikimi finančnimi posledicami. ZJN-3, ki je bil sprejet 2016, je določil, da lahko javni naročnik v postopek javnega naročanja vključuje tudi različna socialna merila, vendar pa žal v praksi še vedno prevladuje izbor na osnovi najnižje cene, naročnik pa po podpisu pogodbe ne preverja ali izvajalec in podizvajalci izpolnjuje delovnopravne predpise. Z novelo predlagatelji želijo v čim večji meri zagotoviti spoštovanje delovnopravne zakonodaja, ključna sprememba v noveli pa je, da se socialno klavzulo nadomešča s t. i. razveznim pogojem. V noveli se nedvoumno določa, v kakšnih okoliščinah in kdaj se lahko uporabi razvezni pogoj. Prvi pogoj za uresničitev razveznega pogoja je izpolnjen v primeru seznanitve javnega naročnika z dejstvom, da je sodišče pravnomočno ugotovilo, da izvajalec ali podizvajalec krši delovno, okoljsko ali socialno zakonodajo. Prvi pogoj za upoštevanje razveznega pogoja je izpolnjen tudi v primeru, ko je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ pri izvajalcu ali njegovem podizvajalcu v času izvajanja pogodbe pravnomočno ugotovil najmanj 2 kršitvi predpisov in je zanje izvajalcu izrekel globo. Gre za kršitve v zvezi s plačilom za delo, kot že doslej, dodajajo pa se še kršitve v zvezi z delovnim časom in počitki, kršitve v zvezi z opravljanem dela na podlagi pogodb civilnega prava, čeprav obstajajo elementi delovnega razmerja in za delo na črno. Drugi pogoj, ki omogoča uresničitev

razveznega pogoja pa je, da je do konca izvajanja pogodbe ostalo še razmeroma veliko časa, npr. še najmanj 6 mesecev. Predlagatelji kot posredni učinek novele pričakujejo povečanje plačilne discipline. V predlogu zakona je nov 67.a člen, ki uvaja specialno ureditev za tiste primere javnega naročanja, ki zadevajo delovno intenzivne storitve, ki so se na podlagi izkušenj izkazale za najbolj problematične. Pri teh storitvah se uvaja polletno obvezno preverjanje pogojev za izključitev izvajalca, vendar se ta obveznost za naročnika ne uvaja za vse storitve, ampak za najbolj problematične, ki so naštete. Gre za 82 storitev, ki zadevajo predvsem gradbeništvo, strežbo, čiščenje, varovanje in cestne prevoze.

Stališče k predloga zakona je v imenu Vlade predstavil predstavnik Ministrstva za javno upravo. Vlada predlog zakona podpira predvsem zato, ker sledi temeljnim načelom, kot jih je vpeljal že ZJN-3 2016. Predstavnik MJU je izpostavil, da kljub temu, da bo zdaj za naročnike nekaj več dela, bodo postopki preverjanja poenostavljeni, ker jih bodo lahko opravljali prek portala e-Dosje. Pomembno je tudi, da predlog zakona krepi socialno odgovorno naročanje in prav je, da je javni sektor na tem področju prvi oziroma najbolj odgovoren.

Komisija je bila seznanjena tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora (ZPS).

* * *

Komisija je predlog zakona podprla in se strinja, da so nujni še dodatni napor, da bodo državni organi v postopkih javnega naročanja in v času izvajanja pogodb izbranih izvajalcev in podizvajalcev lahko preverjali, ali izbrani izvajalci storitev izpolnjujejo vse delovnopravne, socialne in okoljske predpise. Komisija je že ob sprejemanju ZJN-3 opozarjala, da je pri izboru javnega naročila preveč poudarjeno merilo najnižje cene in da bi bilo nujno uvesti več varnostnih ukrepov za preprečevanje izigravanja zakonodaje.

Člani komisije so izpostavili tudi opozorilo ZPS glede morebitne jasnosti/nejasnosti razveznih pogojev, kdaj nastopijo in celo morebitne ustavne spornosti glede na 2. člen Ustave, ki govori o pravni državi. Predlagateljica je članom komisije pojasnila, da bodo vse morebitne nejasnosti uredili v okviru predlaganih amandmajev, tudi spornost vezave veljavnosti zakona na sprejem pravilnika ministra, kar bi lahko ogrozilo ureditev delitev oblasti med zakonodajno in izvršilno oblastjo (3. člen Ustave), zato bo predlagana rešitev, da zakon začne veljati 30. dan po objavi v Uradnem listu, uporabljati pa se začne 7 mesecev po uveljavitvi zakona. Tako se bodo izognili sklicevanju na pravilnik ministra.

Komisija je prav tako preverjala, ali uveljavitev razveznih pogojev pri izvajalcu ali podizvajalcu pomeni tudi izločilni faktor za morebitno ponovno kandidiranje teh istih izvajalcev na javnih razpisih. Predlagateljica je članom komisije pojasnila, da se ob pregledu prijavljenih izvajalcev na neko javno naročilo preveri izpolnjevanje vseh razpisnih pogojev in v primeru, da je bila nekomu pogodba prekinjena zaradi razveznega pogoja, se ugotovi, da ne izpolnjuje razpisnih pogojev in je izločen iz nadaljnjih postopkov izbora.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik